

K.Ieviņš ap 1940.gadu

Foto no LU Akadēmiskās bibliotēkas Misiņa bibliotēkas arhīva

Kārlim Ieviņam ,

135

(08.03.1888. -18.11.1977.)

Vispārīgi

1888.gada 8.martā Džūkstes pagasta "Paķuļos" , namdara Jāņa un mājsaimnieces Lizetes ģimenē dzimis vēlākais skolotājas, dzejnieks, rakstnieks, publicists, gleznotājs, vijolnieks un vijoļu meistars Kārlis Ieviņš

(īst.v. Kārlis Viktors Paķulis)

K.Ieviņa dzimtās mājas Džukstes pagastā

Foto: Gunita Freimane (ex.Valaine) 1998.g.

K.Ieviņa pseidonīms saistās ar dzimto vietu, kur visapkārt auga daudz ievu. Kad pēc Pirmā pasaules kara topošais rakstnieks atjaunoja tēva mājas, viņš tās nosauca par "Ieviņām".

Skolas gaitas

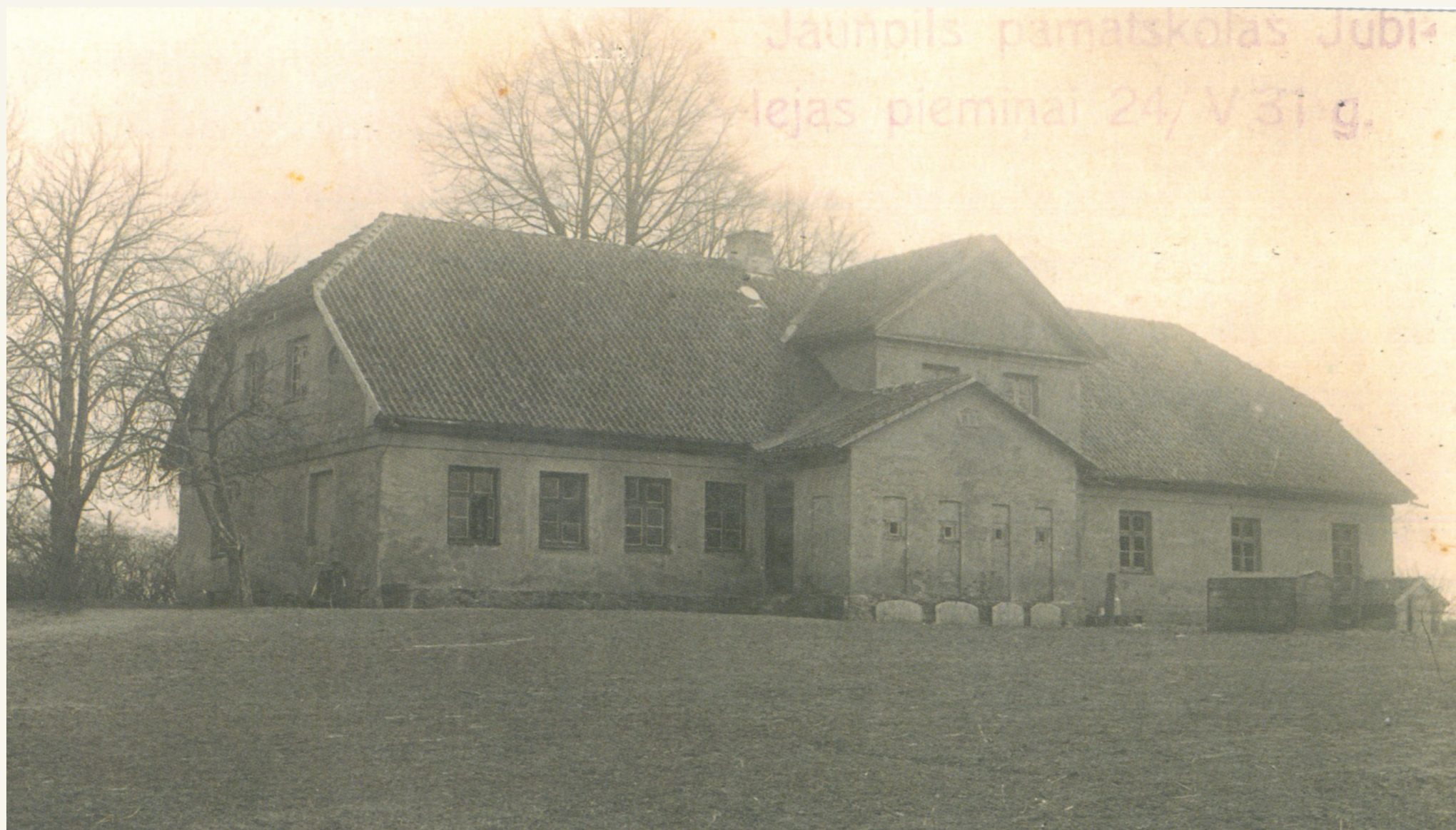
Mācījies Džūkstes pagastskolā. Izņemot Džūkstes pagastskolu citās skolās nav mācījies. Viņš gan iestājas Valmieras skolotāju seminārā, taču nesaņem cerēto stipendiju un ir spiests no tā izstāties. Tomēr, pašmācības ceļā sagatavojies, noliek eksāmenus un 1907.gadā iegūst tautskolotāja tiesības.

Dzīves gaitas

14.gadu vecumā kļuva jau gandrīz par patstāvīgu saimnieku. Nomira tēvs, brālis bija seminārā – bija jāpalīdz mātei vadīt saimniecību. Bija jāzin, kā visus zemes darbus padarīt- uzart, apsēt, nokult, novākt, nopļaut.

"Arklu un visus citus zemkopības rīkus sāku cilāt jau no desmitā gada. Augumā biju liels un stiprs, līdz sešpadsmitajam gadam mana fiziskā attīstība turpinājās strauji-vēlāk lēnāk". /no K.Ieviņa autobiogrāfijas/

Jaunpils laiks

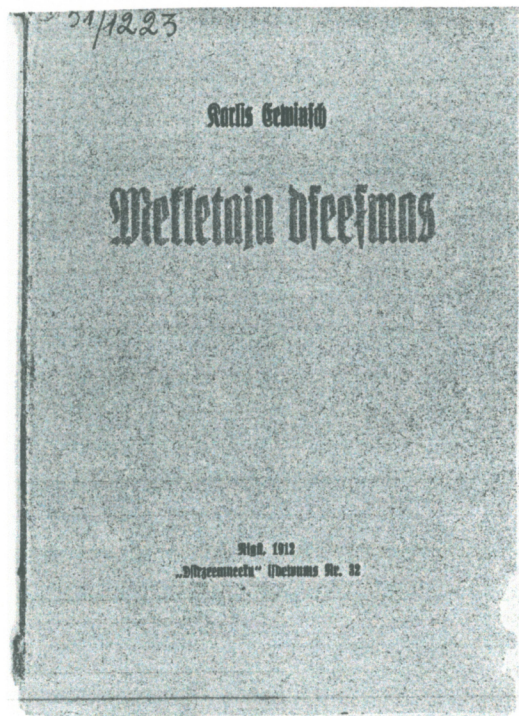
Kalna skola – K.Ieviņa pirmā darba vieta

No 1907. līdz 1914. gadam strādājis par otro skolotāju Jaunpilī. K.Ieviņš Jaunpilī mācīja ģeogrāfiju, matemātiku, mūziku, ticības mācību, vadīja skolas kori, spēlēja vijoli, darbojās vietējā teātrī.

"Šie gadi, varbūt, manā mūžā vislabākie. Skola atradās kalnā, mana istabiņa bija otrajā stāvā." /no K.Ieviņa autobiogrāfijas/

Jaunpils laiks

Raiņa vēstules Kārlim Ieviņam

“Meklētāja dziesmu” iznākšanas gadā – 1912. gada 30. janvārī Rainis no Ērihes nosūta K.Ieviņam īsu vēstulīti

Dārgo darba biedri,
Jūsu sirsnīgās rindiņas mani ļoti iepriecināja, jo vairāk vēl, ka pašlaik atrodos sanatorijā. Ja drīz aiziešu kā izvesēļojies, tad (līdzī pateikšos) Jūsu valdzinošai atzinībai. Vēlu Jums visu labāko Jūsu skaistajā dzejas gaitā.

Lozannā 1916. gada 22. jūlijā un Kastaņolā 1916. gada 26. augustā

Sirsnīgi sveiki un sirsnīgi paldies par mīļu piemiņu. Jūs darbojaties labā latviešu darbā, tas arī īsts dzejnieka darbs. Bet man zināt dzejnieku draugu, kaut arī aiz jūdzēm, ir zināt rītu tuvāku, kaut arī vēl aiz nakts.

Saņemāt daudz mīļu labdienu un atvainojat par vēlo atbildi: vainīga pa daļai slimība (būsat varbūt laikrakstos lasījuši par Aspazijas saslimšanu), pa daļai iekšējas nesaskaņas komitejā. Sveicinu no sirds. Jūsu Rainis.

Dzīvodams Jaunpilī K.Ieviņš sarakstījās ar dzejnieku Jāni Raini, kurš augstu vērtējis Ieviņa dzeju.

J. Rainim -

Es - raudz efma dzevis no Jūnija
bet, kura - efat sirsnīgi sveicināti!

Karlis Ēvalds -

Jaunpils, Kurzeme

10./5.-12.

Jaunpils laiks

Kārlis Ieviņš kā skolotājs Jaunpilī 1912. gadā.

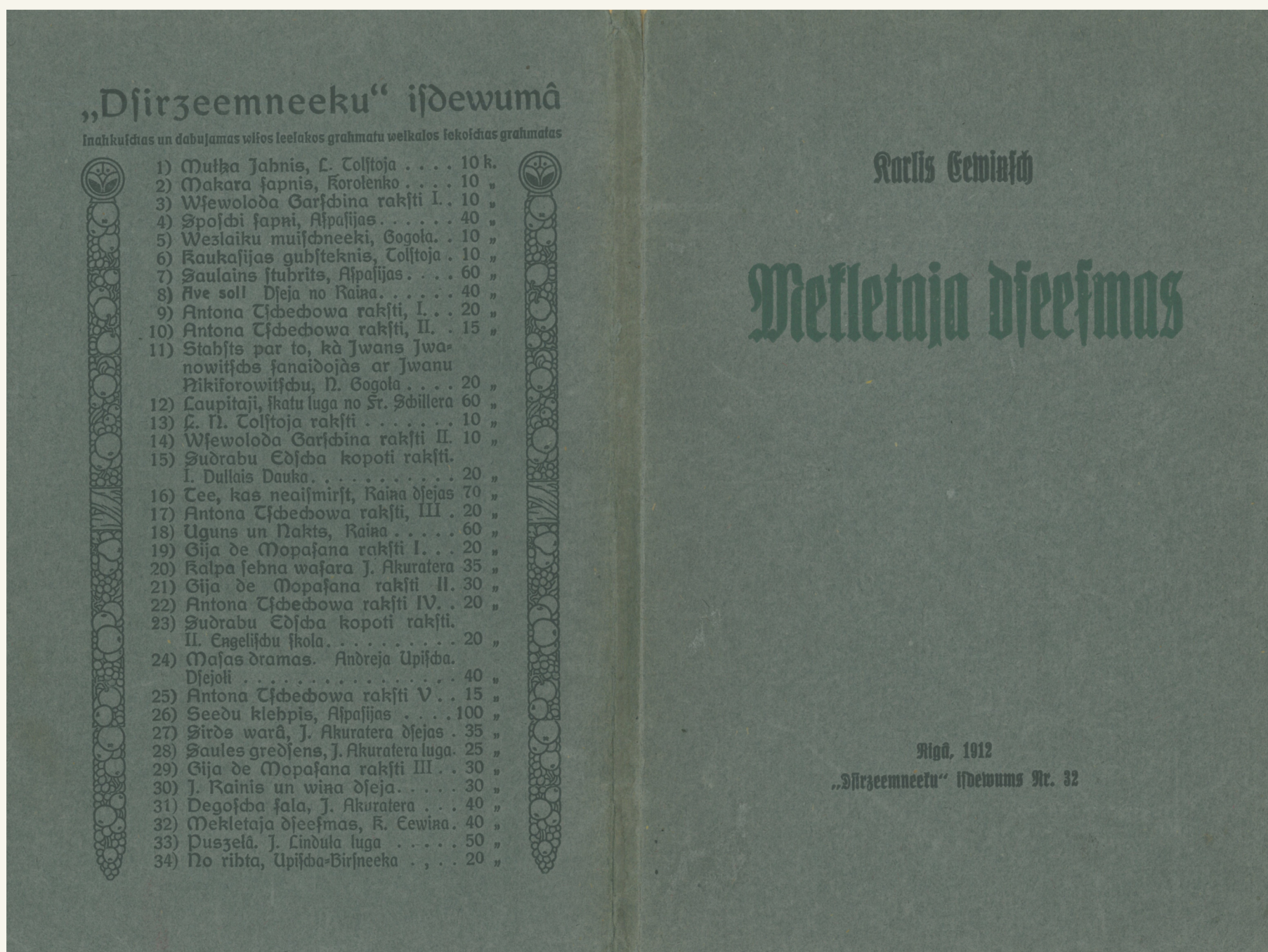
K.Ieviņam bija laba humora izjūta, bet stundās bija stingrs.

Bija sabiedrisks darbinieks, skolas Magazīnas klētī uzveda lugas.

"Vietējie ļaudis ir sirsnīgi, jaunieši ar garīgām interesēm-daudz. Man bija jāpiedalās teātra izrāžu sarīkošanā, jābūt bieži par aktieri, jākrāso dekorācijas, jāuzņemas biedrības sekretāra pienākumi." /no K.Ieviņa autobiogrāfijas/

Daudz braucis ar riteni.

Jaunpils laiks

Šajā laikā iznāk Ieviņa pirmais dzejoļu krājums "Meklētāja dziesmas".

Jaunpils dzīves periodā, apkārtējo ļaužu un viņu dzīves vērojumu rezultātā Ieviņam radušies iespaidi, kurus viņš vēlāk atspoguļojis savā romānā "Putras Dauķis".

Dzīves gaitas

Apmēram 25.gadu vecumā (Jaunpils laikā) K. Ieviņš sāka daudz slimot (sirds, nervi, plaušas).

"Grūtais fiziskais darbs bērnībā, reizēm pārmērīgs sports, skolotāja gadi- bija vainīgi."/no K.Ieviņa autobiogrāfijas/

Slimoja mājās, slimnīcā, vēlāk (1914.g.-1915.g.) brauca dziedināties uz:

Krimu, Kaukāzu, Somiju.

Dzīves gaitas

No 1916. līdz 1921. gadam dzīvojis Stokholmā (Zviedrijā), kur strādājis Krievijas Sarkanā Krusta komitejā.

Vēlāk veicis Latvijas konsula pienākumus.

Šajā laikā literāts deva ieguldījumu Latvijas valstiskuma veidošanā.

1918. gadā Stokholmā pēc Zigfrīda Annas Meierovica ierosmes nodibinājis Latvijas informācijas biroju, kas vēlāk pārtapis par Latvijas vēstniecību un bijis Latvijas konsuls.

Pēc 1921. gada daudz ceļoja.

K.Ieviņa talants

K. Ieviņa gleznotāja un vijolbūves meistara talants vispilgtāk uzplaukst Zviedrijā, kur rakstnieks pavada mūža otro pusi (pēc 1939.g.) Kopumā viņa rēķinā ir ap 600 gleznu un 160 vijolu.

K.Ieviņš ar pašdarinātu vijoli, DŽPM_254. Pār fotogrāfējis Gunārs Birkmanis

Radošā darbība

Pēc 1921.gada K.Ieviņš atgriežas Latvijā.

Rakstniecībā debitēja kā dzejnieks. Pirmais dzejolis "Dzīve" iespiests laikrakstā "Latviešu Avīze".

20. gs. 20. gadu otrajā pusē pievērsās prozas rakstniecībai – izdoti vairāki stāstu un noveļu krājumi, vairāki romāni, tapa arī lugas, kas pieredzēja pirmizrādes uz lielajām Latvijas teātru skatuvēm, un bija iecienītas arī mazpilsētu amatieru vidū, īpaši komēdija "Putras Dauļa precības".

Darbība žurnālistikā

1921–1941 g. strādājis kā laikraksta "Jaunākās Ziņas" īpašais korespondents un žurnāla "Atpūta" žurnālists Zviedrijā. Popularizējis latviešu rakstniecību, mākslu un kultūru zviedru vidē, kā arī informējis latviešu lasītājus par zviedru autoriem, mākslas izstādēm, teātri un citiem notikumiem.

Latvijā publicējies vairākos izdevumos: "Ritums", "Latvis", "Burtnieks", "Piesaule", "Jaunākās Ziņas", "Daugava", "Mūsu Mājas Viesis",

Spilgtākie darbi

Par latviešu literatūrai nozīmīgākajiem uzskata viņa romānus:

“Guntis un Daila”;

“Sievietes meklēšana”;

“Putras Dauķis”;

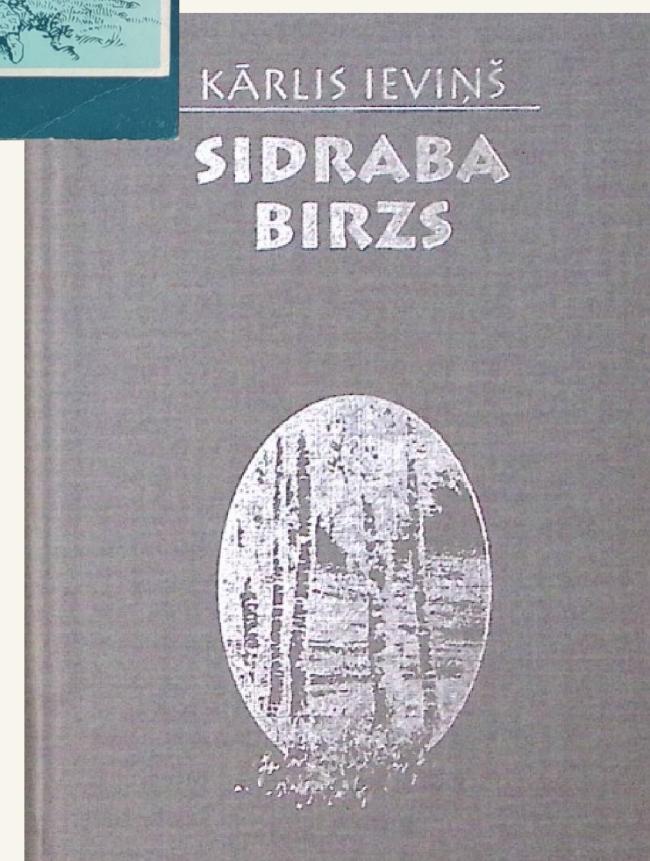
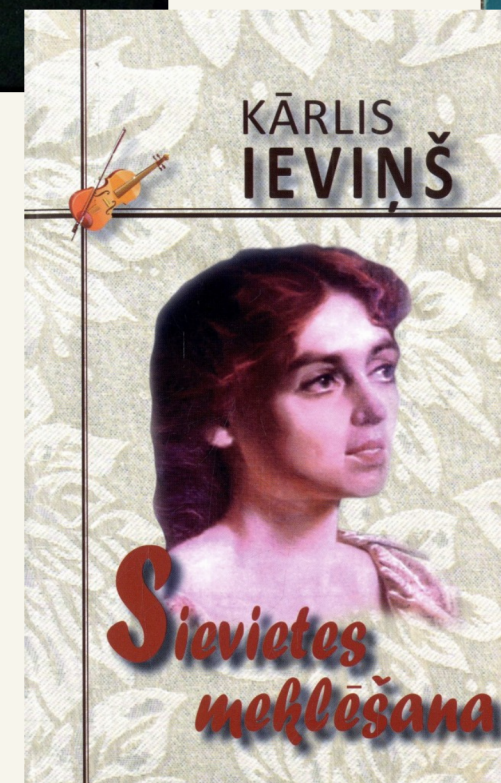
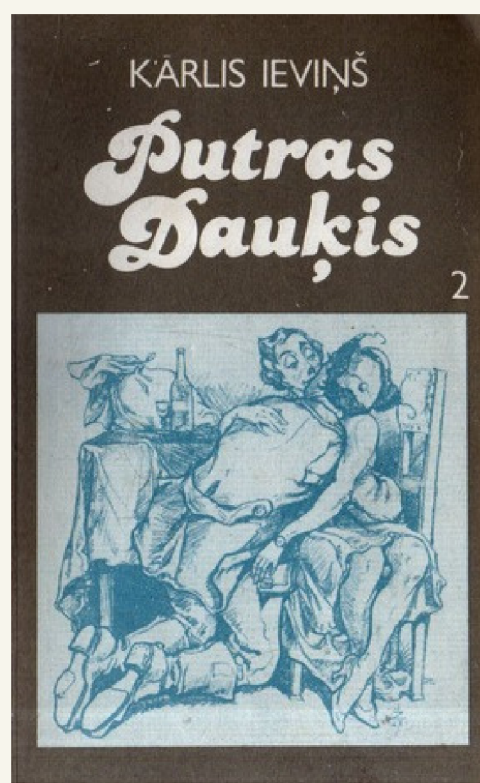
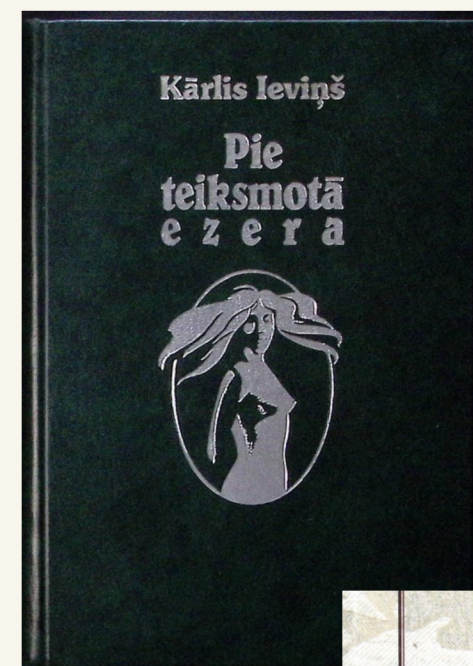
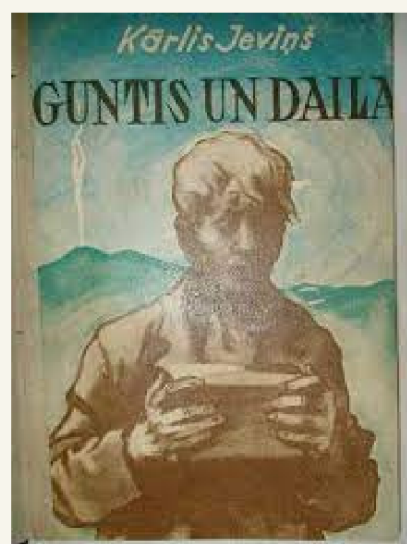
“Pie teiksmotā ezera”;

“Sidraba birzs”;

"Cīņa ar sievieti";

"Medulājs";

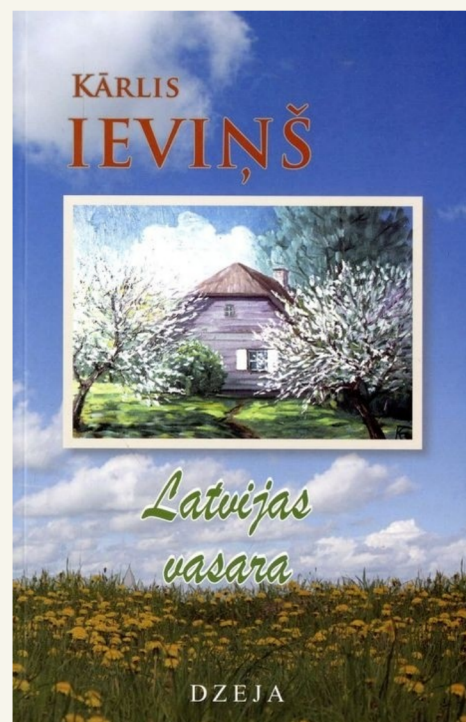
"Māja ezermalā".

Spilgtākie darbi

Dzejoļu krājumi:

"Meklētāja dziesmas";
"Latvijas vasara".

Stāstu
un noveļu krājumi:

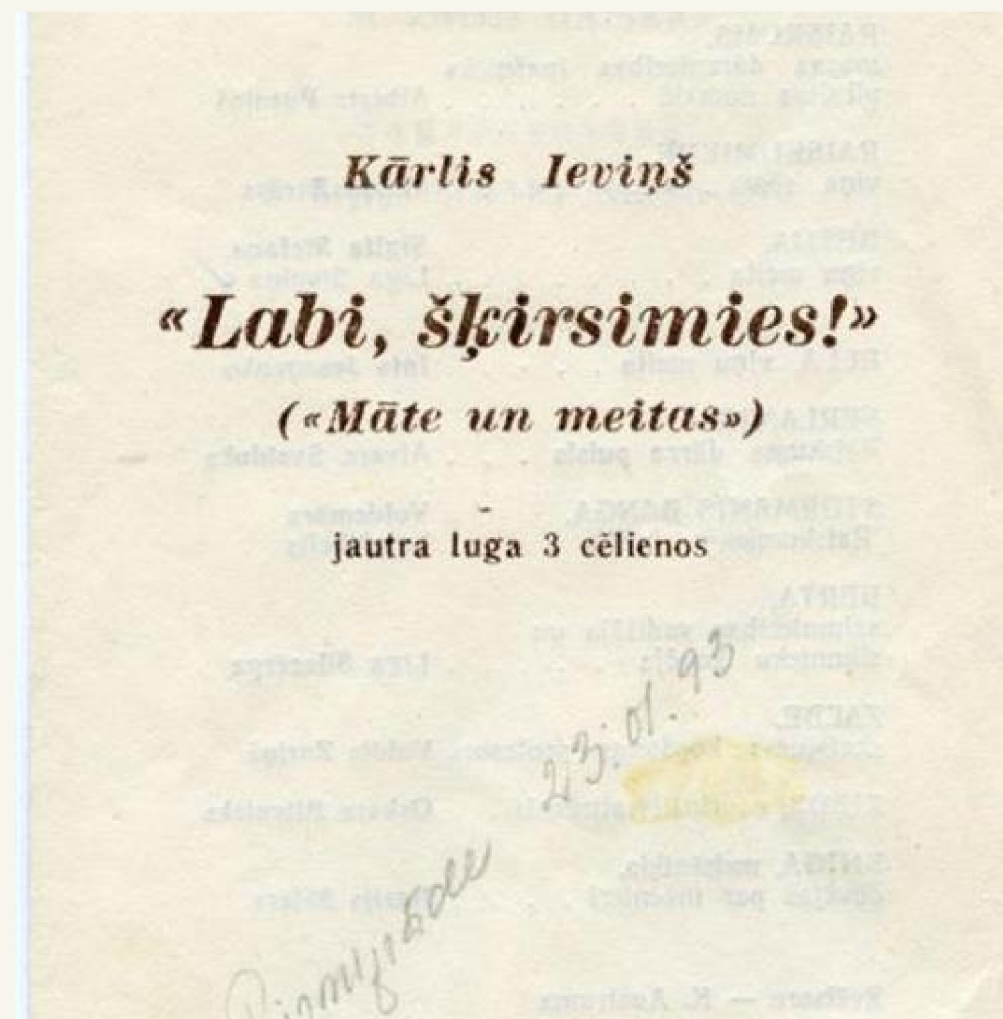
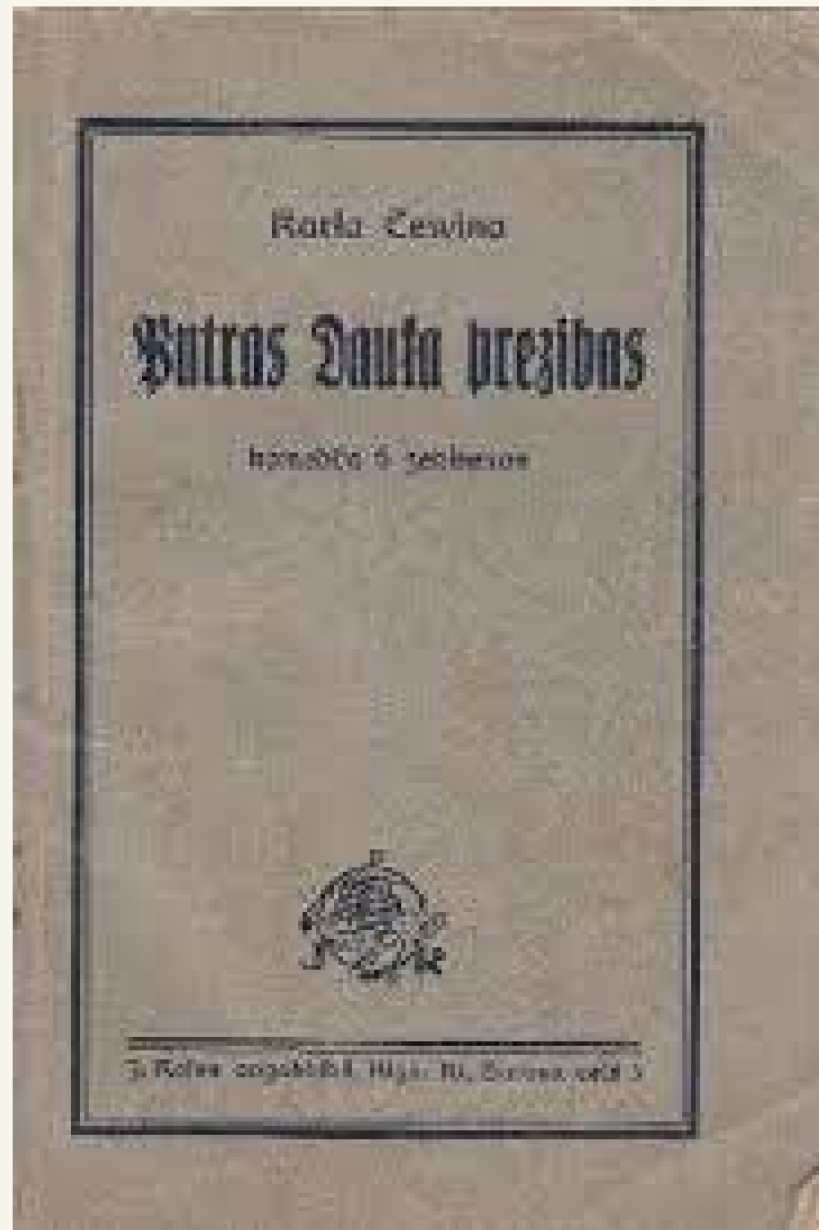
"Mežābeles koka kastīte";
"Vīrs un laime";
"Mežrozītes mīlestība".

Spilgtākie darbi

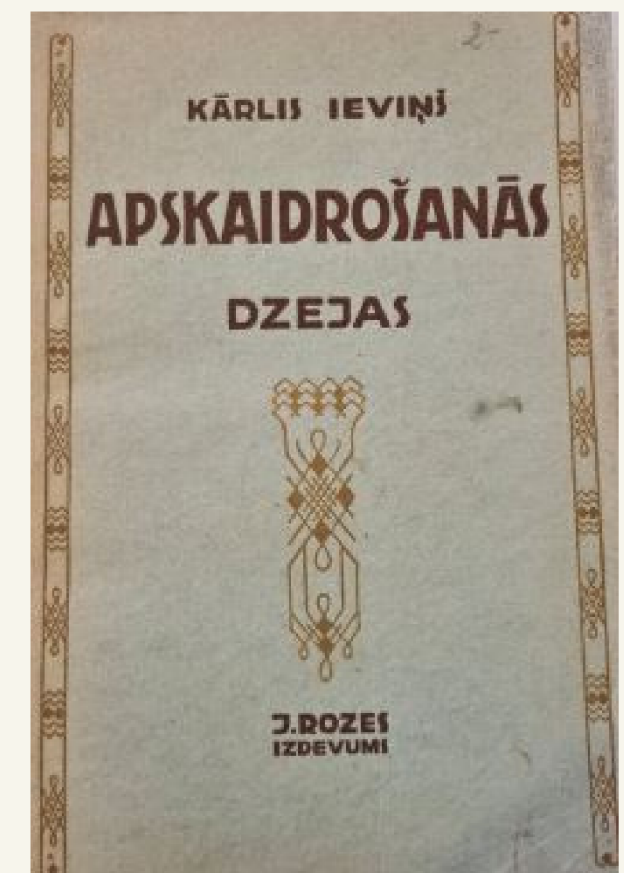
Lugas:

"Putras Dauņa precības";
"Māte un meitas".

Izlase:

"Apskaidrošanās".

K.Ieviņa apbalvojumi

Ieviņa kā rakstnieka, tā publicista devumu augsti novērtēja gan Latvijā, gan Zviedrijā.

1926.gada 16.novembrī Kārlim Ieviņam piešķīra "Trīszvaigžņu ordeni".

1929.gadā tika apbalvots ar "Ziemeļzvaigznes ordeni", kuru saņēma no Zviedrijas karaļa Gustava II rokām.

Kārlis Ieviņš
20.-gadu vidū

K.Ieviņa darbība

Vibī Draudzes baznīca, V.Mašnovska foto 1998.g.

Jaunpils baznīcas draudzei, pateicoties K. Ieviņa darbībai Vibī draudzē (Zviedrijā) ir izveidojušies sadarbības kontakti. 1992.g. augustā, kad Jaunpils baznīca atzīmēja savu 400.gadi, Vibijas draudzes locekļi uzdāvināja K.Ieviņa gleznu "Arājs".

K.Ieviņa atdusas vieta

Kārlis Ieviņš miris
1977.gada 18.novembrī,
Zviedrijā. Apglabāts
Tagenrosas kapsētā,
Vibī draudzē .

Tagenrosas kapsēta, V.Mašnovska foto 1998.g

"Atgriešanās" Jaunpilī

K.Ieviņš 1968.g. Zviedrijā, V.Mašnovska fotoreprodukcija

Trīsdesmitajos gados Ieviņš bieži ieradās Latvijā kopā ar tūristiem. Vairākas tūristu grupas viņš pavadīja uz mūsu Jaunpili un ar aizrautību to izrādīja. Ejot no Jaunpils līdz Jožu birzij auga daudzžuburaina ieva. Rakstnieks Ieviņš apstājās un teica:

"Te es bieži nācu, sēdēju un rakstīju, te tapis ne viens vien mans literārais sacerējums."

/no K.Ieviņa autobiogrāfijas/

"Atgriešanās" Jaunpilī

Kalna skola 2006.gads

1988.gada 10.martā tika atzīmēta rakstnieka K. Ieviņa simtgade Latvijā. Jaunpilī tika rīkots pasākums veltīts kādreizējam pamatskolas skolotājam, tautā atzītam rakstniekam.

1988.gada 15.oktobrī Jaunpils skolas 125.gada dienas svinībās pie Kalna skolas ēkas, kurā savā laikā dzīvoja un strādāja K.Ieviņš tika uzstādīta viņam veltīta piemiņas plāksne.

"Atgriešanās" dzimtenē

1988.gada 18.decembrī Džūkstes kapsētā tika uzcelts pieminekļis rakstniekam Kārlim Ieviņam. Viņš it kā atgriezās savā dzimtajā zemē, blakus tēvam un mātei. bet tikai garīgi, fiziski viņš tomēr piederēja Zviedrijai.

Paldies par uzmanību

Izmantotie materiāli no Jaunpils muzeja un Jaunpils bibliotēkas novadpētniecības krājumiem.

Darbā izmantots Tukuma Raiņa vidusskolas 11.a klases skolnieces Gunitas Freimanes (ex.Valaines) projekts "Mana novadnieka Kārļa Ieviņa dzīve un daiļrade".
(1998.g.)